

На наш погляд, запропонований проектом підхід не сприяє забезпеченню швидкого, повного та неупередженого судового розгляду, що є одним з головних завдань кримінального провадження.»

Вказане положення ст. 31 КПК України дійсно потребує свого удосконалення з урахуванням світового досвіду.

Одним з шляхів вирішення питання щодо зменшення організаційного навантаження на суди є зменшення кількості присяжних, які беруть участь у кримінальному судочинстві.

Вельми цікавий підхід до числа присяжних засідателів, що входять до колегії, виявляється в Грузії. За загальним правилом суд за участю присяжних складається з 12 засідателів та лише 2 запасних.

Крім того, відповідно до ч. 2 ст. 27 КПК Грузії «У складі суду присяжних засідателів має бути не менше шести засідателів у справах про злочини, що відносяться до категорії менш тяжких, не менше восьми - у справах про злочини, що відносяться до категорії тяжких».

Також різне число присяжних засідателів бере участь при розгляді кримінальних справ у Республіці Південна Корея.

У відповідності до положень ст. 13 Закону Південної Кореї «Про участь громадян в кримінальних судах» у судових засіданнях у справах про злочини, покарання за які передбачають смертну кару або довічне ув'язнення беруть участь дев'ять присяжних.

П'ять присяжних засідателів беруть участь у справах про злочини, при розслідуванні яких підсудний і його захисник визнають всі пункти звинувачення на попередньому слідстві.

В інших випадках обираються сім присяжних засідателів.

У той же час суд має право змінити число присяжних засідателів і визначити їх необхідну кількість в сім або дев'ять осіб.

Таке можливо лише при наявності надзвичайно суттєвих обставин у справі за умови згоди підсудного, його захисника та державного обвинувача.

Однією з цікавих особливостей корейської системи присяжних засідателів є непарне число присяжних, що дає можливість 100% прийняття ними рішення.

Таким чином, при подальшому доопрацюванні виявлених недоліків з урахуванням світової практики, прийняття зазначеного законопроекту може сприяти зміні суду присяжних з континентальної моделі на англосаксонську з подальшим її адаптуванням її до умов сучасної України.

Аверкова Вероника Андреевна

Гомельського державного університету імені Франциска Скорины

ПРАВОВАЯ ПРИРОДА КРИПТОВАЛЮТЫ В УГОЛОВНОМ ПРАВЕ

С каждым днем информационно-телекоммуникационные технологии становятся все более удобными в использовании во всех сферах деятельности. С помощью них в настоящее время разрешаются многие проблемы, сокращаются сроки получения услуг, обеспечивается доступ к широкому спектру профессиональных ресурсов. Вместе с тем благодаря прогрессивному развитию информационных технологий происходят изменения общественных институтов, в частности, переход финансовых институтов к новому этапу – становлению цифровой экономики, особое место в которой занимает виртуальная валюта.

Как справедливо отмечает В. Б. Вехов, в действующем законодательстве в настоящее время отсутствует системное нормативное закрепление порядка оборота криптовалюты, создания и функционирования соответствующих платежных систем. При этом, в условиях отсутствия запрета на такой оборот в рамках регулятивного законодательства, происходит увеличение числа операций с криптовалютами и, как следствие, повышение криминогенных рисков. В связи с этим в уголовном праве актуальными являются вопросы об определении уголовно-правовой природы криптовалюты, а также разрешения квалификационных задач в ситуациях, когда криптовалюта выступает предметом совершения преступления.

Для определения правовой природы криптовалюты в уголовно-правовых целях необходимо рассмотреть механизм ее использования как в легальном секторе, так и в криминальном, определить, каков механизм заработка или обогащения от применения виртуальной валюты.

Так, технической особенностью криптовалюты является ее формирование из последовательной структуры различных символов – букв и цифр, оснащенных криптографической защитой. Сохранность так называемых «монет» обеспечивается электронными кошельками, которые по своей сути представляют определенную совокупность данных о количестве биткоинов, их пополнении и списании. Создание электронных кошельков осуществляется самостоятельно пользователями и эти операции носят анонимный характер, так как процедура идентификации личности пользователя отсутствует или предельно упрощена.

Таким образом, главным преимуществом криптовалюты является, с одной стороны, отсутствие технической возможности подделки электронных «монет», с другой стороны – анонимность пользователей электронных кошельков. В связи с этим виртуальная валюта в силу своей природы может иметь отношение к целому ряду уголовных преступлений, а также достаточно объяснима популярность технологии блокчейна среди преступных формирований, в том числе организовывающих незаконную реализацию наркотических средств.

Исходя из механизма оборота криптовалюты, возможности ее обмена на те или иные ценности, можно выделить следующие группы преступлений, совершаемых с использованием виртуальной валюты: 1) преступления, совершение которых финансируется криптовалютой. К ним относятся, в частности, финансирование террористической деятельности (ст. 290-1 Уголовного кодекса Республики Беларусь (далее – УК)), незаконный оборот наркотических средств, психотропных веществ, их прекурсоров и аналогов (ст. 328 УК), торговля людьми (ст. 181 УК) и т.д.; 2) преступления, в которых криптовалюта выступает в качестве инструмента, средства совершения преступления, то есть в этом случае механизм совершения преступления предполагает проведение транзакций с криптовалютой. К таким можно отнести, например, легализацию (отмывание) средств, полученных преступным путем (ст. 235 УК); 3) преступления, в которых криптовалюта является предметом хищения. К ним, в первую очередь, относятся мошенничество (ст. 209 УК), присвоение или растрата (ст. 211 УК), хищение путем использования компьютерной техники (ст. 210 УК) и др. В результате совершения таких преступлений, виновный получает доступ к уникальному коду шифрования, и в дальнейшем имеет возможность обменять криптоденьги на реальные денежные средства или товар.

Однако следует отметить, что существует проблема отнесения криптовалюты к тому или иному предмету имущественного посягательства ввиду того, что в настоящее время не определен ее статус в системе объектов гражданских прав.

Таким образом, для целей применения уголовного закона следует законодательно определить статус криптовалюты в системе объектов гражданских прав. По нашему мнению, криптовалюта представляет собой иное имущество. Следовательно, преступные деяния, в которых используется криптовалюта – для финансирования террористической деятельности, в целях легализации (отмывания) средств, полученных преступным путем, а равно в случаях хищения – могут быть квалифицированы по соответствующей статье Уголовного кодекса Республики Беларусь.

Шабатура Тетяна Сергіївна

Кандидат економічних наук, доцент
Одеський державний аграрний університет

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА: ФАКТОРИ ТА ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ

В умовах нестійкого розвитку вітчизняної економіки, викликаного нестабільністю оточуючого середовища, нераціональним розподілом і неефективним використанням економічних ресурсів, загостренням суперечностей розвитку продуктивних сил та виробничих відносин, актуалізується проблема адаптації підприємств до зовнішніх змін. Така ситуація зумовлює необхідність прийняття негайних управлінських рішень щодо стратегічного розвитку підприємства, де ключовим моментом виступає економічний потенціал, ефективна реалізація якого дає можливість забезпечити виконання цих стратегічних ідей, а головне – переорієнтуватися відповідно до концепції сталого економічного розвитку. Сьогоднішня практика свідчить, що підприємства з незначним рівнем економічного розвитку чи невикористаними ресурсними можливостями найчастіше опиняються в кризовому стані, що визначає необхідність розгляду й дослідження особливостей формування економічного потенціалу підприємства, ефективне використання якого відіграє ґрунтовну роль в успішній реалізації пріоритетних ідей економічного розвитку.

Масовість поглядів до визначення дефініції «економічний потенціал підприємства» свідчить про відкритість та дискусійність даного питання, дослідження еволюційного походження економічної природи якого засвідчує, що введення зазначеної категорії в коло економічних досліджень більше пов'язано зі спробами вирішити питання комплексного оцінювання рівня економічного розвитку підприємства.

Майже всі визначення економічного потенціалу підприємства так чи інакше, з одного боку, посилаються на сукупність його ресурсів, а з другого – на реалізацію за їх рахунок пріоритетних ідей економічного розвитку, проте дуже мало уваги приділено дослідженню на аналізі системно-структурних характеристик його формування.